

Riktlinjer för fettavskiljare

Innehåll i broschyren

Inledning	3
Varför behövs fettavskiljare?	4
Vem ska ha fettavskiljare?	5
Små avlopp.....	6
Hur fungerar en fettavskiljare?	7
Installation och skötsel.....	8
Dimensionering	8
Placering och konstruktion	9
Drift, underhåll och tömning	10
Avfallshantering.....	11
Besiktning.....	11
Ansvarsfördelning	12
VA-huvudmannens ansvar.....	12
Fastighetsägarens ansvar	13
Verksamhetsutövarens ansvar	13
Gemensamt ansvar	14
Tillsynsansvar.....	14
Anmälan och information.....	15
Anmälan till byggavdelningen.....	15
Informationsplikt till Miljöavdelningen	15
Anmälan till VA-huvudmannen	15
Frågor och kontakt.....	16
Egna anteckningar	17

Inledning

Dessa riktlinjer är framtagna av VA-avdelningen vid Tingsryds kommuns Tekniska förvaltning och fastställda av Teknik- och fritidsnämnden för att säkerställa en enhetlig bedömning av verksamheter som avleder fetthaltigt spillvatten. De anger när fettavskiljare krävs och fastställer regler för installation, dimensionering och underhåll.

Riktlinjerna riktar sig till verksamhetsutövare, fastighetsägare, projektörer och konsulter och gäller både vid nyinstallationer och för befintliga verksamheter. De kommunala avloppssystemen är främst utformade för att hantera hushållspillvatten från toaletter, hygien, tvätt och disk. Verksamheter som avleder spillvatten med andra egenskaper än hushållspillvatten måste rena vattnet från oönskade ämnen innan det leds ut. Särskilda krav gäller för livsmedelsverksamheter, eftersom deras spillvatten ofta innehåller mycket fett.

Varför behövs fettavskiljare?

För att skydda det kommunala ledningsnätet är det viktigt att förhindra utsläpp av fetthaltigt avloppsvatten.

När fett spolats ut i avloppet stelnar det och fastnar i rör, pumpstationer och reningsverk. Det kan orsaka stopp som leder till översvämningar i fastigheter eller utsläpp av orenat vatten i naturen. Sådana problem kan bli dyra för både fastighetsägare och verksamheter.

Om fett blir kvar i ledningarna kan det brytas ner och bilda svavelväte och svavelsyra. Det kan fräta på rören och orsaka skador. Svavelväte är dessutom en hälsofarlig och brandfarlig gas med stark lukt. Fett i avloppssystemet kan också locka till sig råttor och andra skadedjur. Därför ska verksamheter som släpper ut fetthaltigt spillvatten ha en fettavskiljare som renar vattnet innan det når det kommunala ledningsnätet.

Vem ska ha fettavskiljare?

För att förhindra utsläpp av större mängder fett ska fettavskiljare installeras i alla fastigheter där fetthaltigt spillvatten uppstår i samband med livsmedelshantering.

Verksamheter som serverar mer än 25 portioner mat per dag eller använder industriella diskmaskiner behöver oftast en fettavskiljare. Det beror på att dessa verksamheter belastar avloppssystemet med stora mängder fetthaltigt spillvatten.

Exempel på verksamheter med krav på fettavskiljare:

- Bageri
- Catering
- Café
- Restaurang
- Pizzeria
- Rökeri
- Slakteri
- Gatukök
- Storkök
- Skolkök
- Mottagningskök
- Personalmatsal

För vissa verksamheter, som mejerier, osttillverkning och fiskberedning, räcker det inte alltid med en fettavskiljare. Då kan extra rening behövas, till exempel slamavskiljning, för att uppfylla kraven. Kommunen bedömer varje fall för sig, beroende på vilken typ av verksamhet det gäller och hur stor belastningen är.

Små avlopp

Vid nyetablering av en verksamhet som kan ge upphov till höga fettutsläpp ställs krav på installation av fettavskiljare i samband med anmälan eller ansökan av små avlopp.

För befintliga verksamheter kan krav på installation av fettavskiljare bli aktuellt vid tillsyn, om avloppet bedöms vara bristfälligt eller orsaka olägenheter. Miljö- och byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet och har mandat att besluta om åtgärder vid otillräcklig rening eller risk för skador på avloppssystemet. Om en verksamhet bedöms ha otillräcklig fettavskiljning kan nämnden förelägga om åtgärder, vilket kan innebära krav på installation av en fettavskiljare eller andra åtgärder för att minska fettbelastningen i avloppet innan det når det kommunala ledningsnätet.

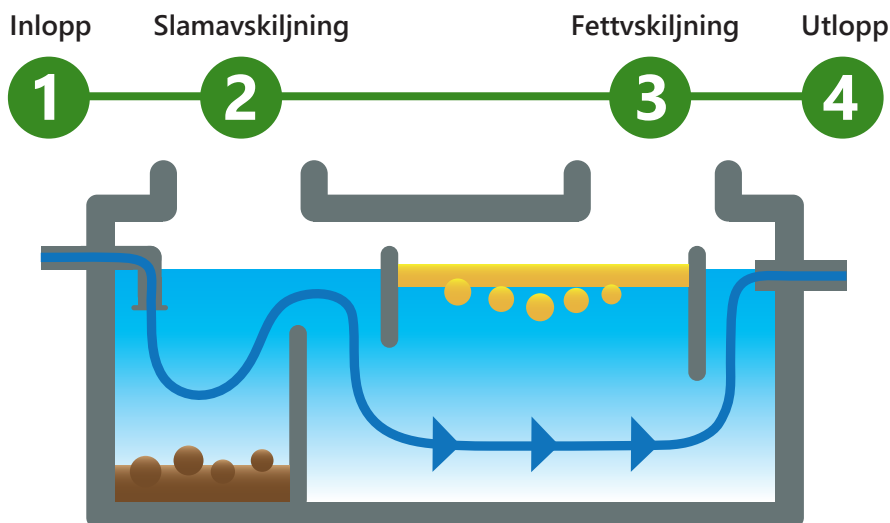
Hur fungerar en fettavskiljare?

En fettavskiljare är konstruerad för att separera fett från spillvatten genom att utnyttja skillnader i densitet.

Fett har lägre densitet än vatten och stiger därför till ytan. I fettavskiljaren separeras slam och matrester i ett första fack, medan fettet samlas på ytan i det andra. Det reade vattnet leds vidare till avloppet.

För att avskiljaren ska fungera effektivt krävs rätt dimensionering utifrån verksamhetens flöde och fetthinnehåll. Effektiviteten påverkas av faktorer som yta, volym, flödes hastighet och vattentemperatur – helst under 30 °C för att fettet ska stelna.

Regelbunden tömning och rengöring är nödvändig. Om fett står kvar för länge kan det brytas ner och bilda illaluktande gaser som svavelväte. Fettavskiljaren är inte avsedd för stora mängder rent fett, som fritureolja, detta ska hanteras separat av godkänt återvinningsföretag.

Installation och skötsel

För att fettavskiljaren ska fungera effektivt och uppfylla de krav som ställs, är det viktigt att installationen genomförs korrekt och att den regelbundet underhålls. Genom att följa dessa riktlinjer säkerställs en långsiktig och effektiv funktion, vilket minimerar risken för driftstörningar och miljöpåverkan.

Dimensionering

Vid installation av fettavskiljare ska dimensionering ske enligt svensk standard SS-EN 1825-2. Enligt standarden finns två beräkningsmetoder för dimensionering: verksamhetskalkylen och sannolikhetskalkylen. Verksamhetskalkylen baseras på typ av verksamhet, antal måltider och verksamhetstid per dag, medan sannolikhetskalkylen beräknar fettavskiljarens kapacitet utifrån det förväntade flödet. Fettavskiljaren ska vara dimensionerad för det största flödet, vara typgodkänd och funktionstestad enligt SS-EN 1825-1. Det ska finnas larm för överfyllnad, slamavskiljning samt möjlighet till provtagning av utgående avloppsvatten. För hjälp med dimensioneringen ska fastighetsägare eller verksamhetsansvarig kontakta återförsäljare eller specialist.

Placering och konstruktion

- Fettavskiljaren ska vara lätt att nå för tömning och inspektion.
- Utomhus ska marken runt vara hårdgjord. Vid nedgrävning krävs förankring.
- Inomhus ska utrymmet vara ventilerat och separerat från livsmedelshantering.
- Det ska finnas varmvatten, golvbrunn och belysning för rengöring.
- Max 10 meter till tömningsfordon, med fri framkomlighet.
- Fastighetsägaren ska kontakta SSAM före installation för rätt kopplingstyp.
- Spolslang ska finnas nära för rengöring.
- Locket ska märkas med "Fettavskiljare".
- Placera nära avloppskällan för korta och lättåtkomliga ledningar.
- Ledningar ska luta minst 2 %, och 90° böjar ersättas med två 45°.
- Ventilationsrör ska vara raka och får inte kopplas till byggnadens ventilationssystem.

Drift, underhåll och tömning

Fettavskiljaren ska underhållas regelbundet och tömmas minst en gång per år eller enligt tillverkarens instruktioner. Verksamheten ansvarar för att tömning sker i tid och att tömningsbolaget kontaktas. Vid tömning tas allt fett och slam bort, avskiljaren töms, rengörs och fylls med vatten. Samtidigt ska en kontroll göras för att säkerställa att inga igensättningar eller skador finns. Ett dokument med datum och utförare ska sparas och kunna visas vid tillsyn.

Efter tömning ska följande kontrolleras:

- Att in- och utlopp är fria från igensättningar
- Att skärmväggar, skiljeväggar och fettavskiljare är hela
- Att fettavskiljaren är fylld med vatten
- Att ventilationen fungerar korrekt
- Att tömningsprotokollet är rätt ifyllt

Fastighetsägaren ska kunna visa ett avtal som anger hur ofta fettavskiljaren töms samt de senaste tömningsprotokollen. Dessa protokoll ska sparas i 10 år. Vid behov kan man ansöka om ändrad tömningsintervall.

Avfallshantering

Fettavskiljaren får bara ta emot fett och olja från verksamheten. Muggar, sugrör, handskar och liknande får inte slängas i den. Verksamheten ansvarar för att följa rätt tömningsintervaller, beroende på omfattning och typ. Fettavskiljaren ska vara lätt att nå för tömning, och spolslang bör finnas för rengöring. Enligt Tingsryds kommuns avfallsföreskrifter gäller särskilda krav på placering och åtkomst. Mer information finns i kommunens föreskrifter och SSAM:s avfallsplan.

Besiktning

Fettavskiljaren ska besiktigas årligen i samband med tömning och rengöring. Fastighetsägaren och tömningsentreprenören kontrollerar skick, delar och funktion. Skador ska åtgärdas direkt. Entreprenören bedömer även om fettavskiljaren är rätt dimensionerad och om tömningsintervallet passar verksamheten. Ett besiktningsprotokoll ska sparas i 10 år. Fastighetsägaren ansvarar för att brister åtgärdas. Journaler över underhåll, tömning och eventuella driftstörningar ska sparas och kunna visas vid tillsyn.

Ansvarsfördelning

VA-huvudmannens ansvar

Tingsryds kommun, som huvudman för det kommunala VA-systemet, ansvarar för drift och underhåll av allmänna anläggningar som avloppsledningar och reningsverk. Kommunen är skyldig att ta emot spillvatten av hushållskaraktär, men har rätt att begränsa fastighetsägares användning av det kommunala systemet för att förebygga skador eller olägenheter. Om en fastighetsägares installation bedöms orsaka problem, till exempel genom för höga fettutsläpp, kan kommunen kräva åtgärder. Enligt gällande regler får fettutsläpp i avloppsnätet inte överskrida 50 mg per liter utloppsvatten, för att undvika skador på ledningsnätet och reningsprocessen. Kommunen har även rätt att undersöka fastighetsägares VA-installationer för att säkerställa att de uppfyller gällande krav. Om allvarliga brister påträffas är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa, och om så inte sker kan anslutningen till det allmänna avloppsnätet brytas.

Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägaren ansvarar för att fettavskiljaren installeras, sköts och underhålls korrekt. Den ska vara rätt dimensionerad och godkänd för verksamheten, samt kontrolleras och tömmas enligt reglerna.

Vid ändrad verksamhet, som ombyggnad eller ny inriktning, ska kommunen och VA-huvudmannen informeras. Saknas fettavskiljare eller förändras verksamheten, kan krav på installation ställas. Fastighetsägaren ska också meddela förändringar som påverkar avloppsvattnet.

Verksamhetsutövarens ansvar

Verksamhetsutövaren ska använda fettavskiljaren korrekt och se till att bara avsett avloppsvatten går dit. Inga fasta föremål eller ämnen som plast, papper eller kemikalier får spolats ner. Fettavskiljaren ska tömmas helt enligt fastställda intervaller, och underhåll samt tömningar ska dokumenteras. Vid driftproblem eller misstänkta fel ska fastighetsägaren och tillsynsmyndigheten informeras direkt.

Gemensamt ansvar

Fastighetsägare och verksamhetsutövare ska ha ett skriftligt avtal som tydligt fördelar ansvar för fettavskiljaren, inklusive installation, drift, underhåll, tömning och kostnader. Båda ansvarar för att den fungerar och töms enligt gällande regler

Tillsynsansvar

Vid installation eller större ändringar av fettavskiljare krävs anmälan till byggavdelningen. Ett startbesked behövs innan arbetet börjar. Byggavdelningen hanterar byggfrågor enligt plan och bygglagen, medan miljöavdelningen ansvarar för miljöpåverkan och tillsyn enligt miljöbalken. Om fettavskiljare saknas eller inte fungerar, kan krav ställas på åtgärder inom viss tid. Miljöavdelningen får begära dokumentation som tömningsjournaler och besiktningsprotokoll.

Anmälan och information

Anmälan till byggavdelningen

Installation av fettavskiljare eller väsentliga ändringar av anläggningar för vattenförsörjning eller avlopp på en fastighet i Tingsryds kommun måste anmälas till Miljö- och byggnadsförvaltningen. När val av fettavskiljare har gjorts, dimensioneringen är utförd enligt svensk standard och installationsritningar är upprättade, ska en anmälan göras. Det är viktigt att anmälan sker i god tid innan installationen påbörjas. Startbesked måste erhållas innan installationen påbörjas.

Informationsplikt till Miljöavdelningen

Fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren har en informationsplikt gentemot Miljöavdelningen, särskilt vid förändringar i verksamheten som kan påverka fettutsläpp eller avloppssystemet. Det är därför viktigt att informera Miljöavdelningen om sådana förändringar, även om de inte kräver en formell anmälan. Detta säkerställer att eventuella tillsynsåtgärder kan vidtas i god tid.

Anmälan till VA-huvudmannen

Om fastigheten är ansluten till det kommunala vatten- och avloppssystemet ska en separat anmälan göras till VA-avdelningen per e-post. I anmälan ska detaljerade uppgifter lämnas om bland annat dimensionering, provtagningsbrunnar, larmanordningar, klassning och avloppsvattenflöde. En fullständig VA-ritning, beräkningar för dimensioneringen samt en beskrivning av vad som är kopplat till fettavskiljaren ska bifogas anmälan.

Frågor och kontakt

Placering, dimensionering, drift och underhåll

För frågor angående egenkontroll, installation, drift och underhåll av fettavskiljare, vänligen kontakta en VVS-installatör eller -konsult.

Anmälan och information till Miljö- och byggnadsförvaltningen

För frågor om anmälan av installation eller väsentlig ändring av VA-anläggningar, vänligen kontakta Byggavdelningen.

För information om installation av fettavskiljare eller frågor om tillsyn, vänligen kontakta Miljöavdelningen.

Båda avdelningarna nås enklast via e-post på mbf@tingsryd.se .

Om anslutning till den allmänna VA-anläggningen

För frågor om din VA-anslutning till den allmänna VA-anläggningen, vänligen kontakta VAavdelningen via e-post på va@tingsryd.se .

Om avfallshantering och tömning av fettavskiljare

För frågor om avfallshantering och tömning av din fettavskiljare, vänligen kontakta SSAM via e-post på info@ssam.se .

Egna anteckningar

Rätt fetthantering för fungerande avlopp och minskad miljöpåverkan

